

تراہ
بابا راہ
سُغرایان

تصحیح و پیشقار:
حسین محی الدین الہی قشای

ترانه باباطاهر عریان

تصحیح و پیشگفتار

حسین محی الدین الهی قمشه‌ای

مقدمه و ترجمه مندرج انگلیسی : ادوارد هرن آلن و الیزابت برنتون

حوشنگاری نستعلیق : کاوه اخوین

انتخاب شعر بر روی طرح جلد : حسین الهی قمشه‌ای

طراحی و صفحه بندی : محمد زمانیان

ویراستگری : مرآت گویا

چاپخانه : خانه فرهنگ هنر گویا

صحافی : ۴۰

تیراژ : ۱۰۰۰ عدد

چاپ اول : زمستان ۱۳۹۷

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۶۴-۲۳-۷

مدیر تولید : ناصر میرباقری - احسان میرباقری

ناشر
خانه فرهنگ هنر گویا

تهران، خیابان کریمخان زند، روبروی ایرانمشت، پلاک ۹۱

تلفن : ۸۸۲۱۳۴۳۱ - ۸۸۸۲۱۶۶۶ - ۸۸۸۲۸۴۵۳ - ۸۸۸۴۳۹۸۷

پیشگفتار

دلی دیرم حسنه یاد محبت
کز او کرم است بازار محبت
لباسی باقم بر قامت دل
ز پود محنت و تار محبت

بابا طاهر

در پهنه بی کران ادب پس که به دباری شهر یاری دیگر است، نلک ترانه را به طاهر عزرائیل بخشیده اند و اکنون هزار سال است که طاهر بر اوزنک ترانه های روسیانی که همان دشت عراق و کوه و دریا است تکیه زده و بیگانه اما اولاد همسری و سودای برابری نبوده است ترانه های طاهر را می توان پیشتر غزل عاصانه فانی، طبعی بک عراقی دانست اگر چه شعر پارسی خود با عشق آغاز شده و متحان ادبیت لطیف ساده زیر را از ابوحنس نغدی و تاج العبدی ترین شرفاوی دی شمرده اند:

آهوی دشی در دشت چگونه دودا

اودار دیار بی یار چگونه بودا

و نیز قطعه معروف زیر از رودکی سمرقندی در بیان عشق الهی گویند از زبان مولانا وسیدی در حال هجوی سبک عراقی سروده شده است

روی به محراب نهادن چهره

دل به بخت را و بتان طراز

دلبسته را و سوسه عاشقی

از تو پذیرد و نپذیرد نماز

ترانه از سادۀ ترین و کهنه مال ترین "بدعهای شعر پارسی است که نشب به اشعار بجایی در ایران پیش از اسلام می رسد. به همین جهت از دیر باز این گونه ترانه ها را که به زبان طرازی، زیاده، به زبان فرس قدیم، سروده می شده غلویات یا سطلویات می گفته اند و طاهر مصداق بارز سطلی

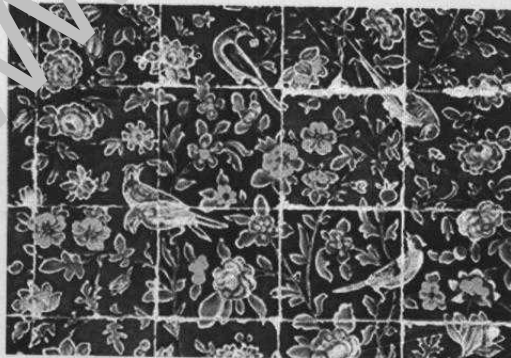
است. بیت حافظ است که فرمود:

بلبل از ساز و به گنگان سطلوی

می داد و دو شناس مقامات معنوی

یعنی بیا که آتش سوسه

تا از درخت نمکۀ توجیه بشوی

زیرا ترانه های او هر چند رنگ و خیال ترانه های ساده روستیانی و عطر و صفای طبیعت وحشی را به خاطر می آورد اما در پرده جهان طلبی است که آتش
موسی را در گل شعله کرده و نکته توحید را از دخت شنیده و بر شاخ سرو بلند سایه گلشن یعنی درخت همیشه بنفشه رنگ معنوی ایران زمین در عشق و محبت
می دهد و در کوتاه ترین قالب شعری بلندترین معانی و مضامین عرفانی را درج کرده و به تعبیر خود او که گفت:

موا آن بحکم که در ظرف آمد تم

چون قطره بر هر حرف آمد تم

و علی رغم اشارت شیخ محمود شبستری در گلشن را که فرمود:

معانی هرگز اندر حرف ناید

که بحکم قلم اندر ظرف ناید

